

ז' באדר תשפ"ג  
28 בפברואר 2023

## מועצת האקדמיה הלאומית למדעים קוראת לממשלה לשמור על עצמאותה של הספרייה הלאומית

מועצת האקדמיה הישראלית למדעים מביעה את דאגתה החמורה והסתייגותה החריפה מכוונת הממשלה לשנות את חוק הספרייה הלאומית על פי יוזמתו של שר החינוך, ומפגיעה במעמדה העצמאי של הספרייה.

פניה זו של המועצה נעשית מתוקף תפקידה של האקדמיה על פי חוק ליועץ לממשלה בעניינים הנוגעים למדע ולמחקר במדינת ישראל, וכן מתוקף חוק הספרייה הלאומית משנת 2007 הקובע כי נשיא האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים משמש כיו"ר מועצת הספרייה, שבין תפקידיה מינוי חברות וחברי הדירקטוריון.

לספרייה הלאומית מקום מרכזי בתרבות הישראלית, כמו גם במיקומה של מדינת ישראל כמרכז תרבותי עולמי בתחומי היהדות ומדעי הרוח. הספרייה הלאומית מהווה, למן ראשית המאה העשרים, מרכז לאוצרות תרבות יהודית, מוסלמית ועולמית. היא משמשת כתשתית מחקר ייחודית ומוקד לחוקרים במגוון תחומי הידע של מדעי הרוח והחברה.

העברת מינוי הדירקטוריון ממועצה ציבורית בלתי תלויה לידי שר בממשלה מהווה התערבות בוטה בעצמאותה של הספרייה, בכך שהיא מכפיפה אותה במובהק לדרג הפוליטי. שינוי כזה יזיק לאוצר הידע הלאומי היהודי והישראלי באופן בלתי הפיך. הוא גם יפגע באמונם של התורמים והשותפים לפעילות הספרייה בארץ ובחו"ל, אשר ביססו את תרומותיהם על מעמדה של הספרייה כתשתית מחקר המנוהלת לאורה של המצוינות המדעית בלבד ובאופן חופשי משיקולים פוליטיים.

בספרייה הלאומית קיימים כיום למעלה מחמישה מיליון ספרים וכתבי עת, וכן אלפי פריטים נוספים באוספים מיוחדים, בהם כתבי יד, ארכיונים, מפות, הקלטות מוזיקליות ואוספים דיגיטליים. המשך קידום השינוי לחוק הספרייה עלול להביא למשיכה של אוספים קיימים ממנה ושל תרומות שהובטחו לה לצורך פעילותה, ובסופו של דבר אולי אף לפירוקה בפועל של הספרייה.

המועצה קוראת לממשלה לעצור מיידית את המהלכים לשינוי החוק. השתלטות פוליטית על הספרייה תפגע באופן קשה ביותר בעוצמתה התרבותית והמדעית של ישראל.

פרופ' דוד הראל, נשיא האקדמיה  
פרופ' מרגלית פינקלברג, סגנית נשיא האקדמיה  
פרופ' סרג'יו הרט, יו"ר החטיבה למדעי הרוח באקדמיה  
פרופ' ידן דודאי, יו"ר החטיבה למדעי הטבע באקדמיה  
פרופ' נילי כהן, נשיאת האקדמיה לשעבר  
גליה פינצי, מנהלת האקדמיה